

ONAFHANKELIJK PAPENDRECHT

Aan het College van B&W van de gemeente Papendrecht
T.a.v. de heer Aart-Jan Moerkerke, voorzitter,
Markt 22
3351 PB Papendrecht

Papendrecht   vrijdag 12 oktober 2018
Onderwerp   Vragen ex artikel 40 RVO inzake 'vertrouwelijkheid'

Geachte heer Moerkerke,

Namens onze fractie wordt hierbij een aantal vragen ex artikel 40 van het Reglement van Orde bij u ingediend met het verzoek deze ter beantwoording door te geleiden naar het College alsook om deze ter kennis te brengen van de overige leden van de Gemeenteraad.

Op woensdag 12 september 2018 heeft uw College gemeend tijdens de commissie Ruimte een tweetal mededelingen te moeten doen en deze aan te merken als 'vertrouwelijk'. Het betrof hier onzes inziens naar de aard der zaak geen mededelingen die als 'vertrouwelijk' aangemerkt hadden mogen worden. Vandaar dat wij hierover nog een aantal politieke vragen aan u willen stellen.

De eerste mededeling was er een inzake de rijwielhandel Korteland aan de Coornhertstraat. Dit dossier is door Onafhankelijk Papendrecht aangezwengeld en is al geruim een jaar onderwerp van discussie in commissies en gemeenteraad. Het is bovendien een controversieel dossier omdat de meningen tussen de fracties in de gemeenteraad nogal uiteenliepen en –lopen.

Opmerkelijk was de rol die het Papendrechts Algemeen Belang in dit dossier speelt. Vóór de verkiezingen van maart 2018 was deze fractie voor openbaarheid. Na de verkiezingen van maart 2018 maakte deze fractie een draai van jewelste en was zij tegen openbaarheid. Wij hebben dat aangekaart en ontvingen 'haatmail' op de sociale media van de kant van (aanhangers van) de fractie van het Papendrechts Algemeen Belang.

Kern van het verwijt dat ons gemaakt werd was het feit dat wij ons niet aan het Protocol zouden hebben gehouden. Wij nemen u mee terug naar onze inbreng bij de [commissie ABZ van 26 september 2016](#) waarin wij het volgende naar voren hebben gebracht.

(...)

"Nadat op 10 december 2015 door Onafhankelijk Papendrecht werd vastgesteld dat de bestaande gedragscodes uit 2003 niet meer voldeden – even afgezien van een laatste stuip trekking van de landelijke (coalitie-) partijen die toen nog voor een herbevestiging van de bestaande afspraken uit 2003 stemden, dus toen op dat moment eigenlijk al tegen beter weten in, maar zij hadden dan ook

niet alle het door de burgemeester geïnitieerde integriteits- en bijscholingstraject gevolgd, laat staan begrepen – moest er natuurlijk wat mee worden gedaan. De vernieuwing kon niet uitblijven.

De terechte kritiek van onze zijde kon niet onbeantwoord blijven want de usance ofwel de zogenaamde mores van het Papendrechtse lokale openbaar bestuur bleken tegen de moderne geldende wet- en regelgeving in te gaan. Het is de verdienste van Onafhankelijk Papendrecht dat het misbruik dat het College van de zogenaamde roze briefjes maakte aan de kaak werd gesteld. En eerlijk is eerlijk: sinds dat moment regent het minder roze briefjes.

Uitgangspunt van de Grondwet (artikel 110) en nader vastgelegd in artikel 25 Gemeentewet, is dat alle informatie openbaar is. Daar mag slechts van worden afgeweken als een belang als genoemd in artikel 10 WOB in het geding zou komen, de wet somt limitatief op wanneer daar sprake van is. De uitzonderingen zijn zodanig geformuleerd, dat slechts bij hoge uitzondering afgeweken mag worden van de wet; namelijk dat alle informatie openbaar is of behoort te zijn.

Als het College iets als 'geheim' wil aanmerken, zal daaraan een bijzonder zorgvuldige belangenafweging vooraf moeten gaan: valt het belang tot geheimhouding onder een van de strikte uitzonderingsgevallen van artikel 10 WOB of niet? Zo niet, dan is geheimhouding niet aan de orde en zou daar wel toe over worden gegaan, dan is dat handelen in strijd met de wet.

Maar de wet- en regelgeving stellen nog meer strenge eisen voordat informatie geheim mag worden gemaakt. Het College dient naar de Raad toe expliciet te motiveren waarom het de informatie als geheim aanbiedt. Tenslotte is het een voorwaarde dat het geheim maken van informatie door de Raad wordt bekrachtigd. Wordt dat nagelaten, dan is niet voldaan aan de vereisten en is de informatie gewoon openbaar. Uitsluitend door het op strikte wijze hanteren van de wet wordt het democratisch proces gewaarborgd en wordt voorkomen dat een College al te makkelijk, in gevallen waarin het hem goed uitkomt, kan besluiten om geheimhouding aan de Raad op te leggen en daarmee in de praktijk vooral de oppositiepartijen aan handen en voeten te binden.

Het is beter de kwalificatie vertrouwelijk niet (meer) te gebruiken voor stukken in het verkeer tussen raad en college of burgemeester. De term 'geheimhouding' is formeel beter geregeld.

Geheimhouding dient zeer terughoudend te worden toegepast in het openbaar bestuur. Ook dient te worden omschreven c.q. te worden toegelicht om welke reden(en) voor geheimhouding wordt gekozen. Hiervoor moet tijdens de vergadering een expliciet besluit genomen worden.

Kijkend naar het voorliggende concept Raadsbesluit lezen wij het volgende. "De afspraken in het Protocol Geheimhouding dienen te worden uitgewerkt in interne werkinstructies voor de gemeentelijke organisatie zodat op adequate wijze vorm wordt gegeven aan deze afspraken en geen verwarring ontstaat, o.a. expliciete opname van openbaarheid in collegestukken. Het College zal eveneens alert zijn dat gemaakte afspraken worden nageleefd."

De vraag is volgens ons echter juist of er niet verwarring ontstaat als in collegestukken openbaarheid expliciet wordt opgenomen, zoals het er nu staat in het concept raadsbesluit? Het lijkt ons beter uit te gaan van openbaarheid en geheimhouding alleen in collegestukken op te nemen als daartoe aanleiding bestaat. Zet dus gewoon als er sprake is van geheimhouding een stempel op de stukken, dan moet daarvoor ook fysiek een extra handeling verricht worden zodat erover kan worden nagedacht of het wel klopt.

Niet-openbare besluitenlijsten van het college.

Ad. punt 14. Er staat nu het volgende. "Als raadsleden van mening zijn dat bepaalde besluiten onterecht als niet-openbaar zijn gekwalificeerd, dan kan in het presidium worden verzocht om heroverweging van betreffende besluit."

Dit lijkt ons een niet-geëigende procedurele gang van zaken. Het presidium stelt immers de concept agenda van de Raad vast, en weegt de agenda's bij de planning van de commissievergaderingen in relatie tot de lange termijn agenda van de Raad. Is het wel verstandig om aan dit gremium een rol toe te kennen ten aanzien van het maken van een heroverweging van kennelijk door raadsleden als onterecht ervaren genomen niet-openbare besluiten door het college?

Zou het niet meer voor de hand liggen en dientengevolge zuiverder zijn in plaats van hier het presidium als gremium op te voeren het fractievoorzittersoverleg?"

(...)

De vragen die wij het College in politieke zin willen stellen zijn de volgende.

1. **Waarom** koos het College op 12 september jl. voor de weg van 'vertrouwelijkheid'?
[Zie voor achtergronden bij deze de vraag de bijlagen op paginae 04, 05 en 06 van deze brief](#)
2. Het College beweerde dat het inroepen van de vertrouwelijkheid te maken zou hebben met de privacy en de zakelijke belangen van de familie Korteland. Bij navraag bleek dit niet te kloppen; de familie Korteland had sinds de start van bespreking van dit dossier namelijk zelf ook actief meegewerkt aan het bekend worden van de onderhavige problematiek.
Waarom beweerde het College dat het met het inroepen van de 'vertrouwelijkheid' de privacy en zakelijke belangen van de familie Korteland wilde beschermen?
3. **Waaruit** bestaat de zogenaamde "noviteit" in relatie tot het dossier Korteland?
[Zie voor achtergronden bij deze vraag de bijlagen op pagina 08 van deze brief](#)
4. De omissie waarvan de burgemeester ons op de hoogte stelde werd ingelost met de e-mail van de voorzitter van de gemeenteraad op 3 oktober 2018, waarin hij tevens aangekondigde dat het Protocol zou worden herijkt: (...) "**Ik verwacht in december een voorstel tot herijking aan u voor te leggen**" (...). **Waarom** is er bij het ingelaste agendapunt over 'vertrouwelijkheid' tijdens de gemeenteraadsvergadering van 20 september 2018 vanuit het College niks gezegd over het rechtzetten van deze kennelijke omissie?
[Zie voor achtergronden bij deze vraag de bijlagen op paginae 10 en 11 van deze brief](#)
5. De stijging van de bouwkosten in heel Nederland zet voorlopig in razend tempo door¹.
Waarom was het College van mening dat deze algemene economische ontwikkeling alleen 'vertrouwelijk' gemaakt diende te worden bij de aanbesteding van de Gemeentewerf?
[Zie voor de achtergronden bij deze vraag onze website \(zie voetnoot\)](#)
6. **Waarom** heeft het College, als het dan zo belangrijk zou zijn om zowel de mededeling over rijwielhandel Korteland als de mededeling over de gemeentewerf buiten de openbaarheid te houden, niet de correcte gemeente wettelijke weg bewandeld?
[Zie voor de achtergronden bij deze vraag de bijlagen op pagina 09 van deze brief](#)

Wij danken u voor de beantwoording.

Hoogachtend,
Ruud Lammers.

---

¹ **Website** <https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2018/09/26/nieuwbouw-gemeentewerf-pakt-duurder-uit/>

BIJLAGE A

Memo over vertrouwelijkheid

Dit is een memo ten behoeve van het fractievoorzittersoverleg op maandag 1 oktober 2018.

Op woensdag 12 september jl. werden wij onaangenaam geconfronteerd met twee 'vertrouwelijke' mededelingen. Wij hadden het Protocol niet bij de hand, want als dat wel zo was geweest dan waren we waarschijnlijk opgestapt. De voorzitter heeft op dat moment ook niet gezegd of ons eraan herinnerd dat aanwezigen die het vertrouwelijke deel niet wilden bijwonen de zaal onmiddellijk dienden te verlaten.

Er werden twee mededelingen gedaan door het College. Tegenstrijdigheden in zinsconstructies zoals 'we willen heel transparant zijn' en daarom maken we het 'vertrouwelijk' zijn ons bijgebleven.

Feitelijk werd er niks (nieuws) gemeld. Bij het dossier Korteland ging het om een zogenaamde 'noviteit' wat wij verstaan als een nieuw feit. Over dit kennelijke nieuwe feit werd inhoudelijk geen enkele mededeling gedaan. Wij zitten dus nog steeds met de vraag wat er dan 'nieuw' was aan dit feit of de feiten. Wat speelt er achter de schermen?

Bij het dossier Gemeentewerf ging het om een 'vertrouwelijke' mededeling dat de bouwkosten waarschijnlijk hoger zouden uitvallen. De financiële tegenvaller die eraan zit te komen werd onder de dekmantel van de 'vertrouwelijkheid' geschoven. Alsof wij geen kranten lezen, waarin staat te lezen dat de bouwkosten weer flink stijgen. Het College legt op deze manier de 'schuld' van het mislukken van de verhoopde uitvoering van het project binnen het budget bij de gemeenteraad. Zeker als wij hierover iets in het openbaar gaan zeggen. Daar protesteren wij tegen. Luid en duidelijk. Het College maakt de gemeenteraad in elk geval alvast medeplichtig aan een slecht resultaat bij de aanbesteding. 'Wij hebben u (destijds al) 'vertrouwelijk' geïnformeerd'.

De vragen waar wij mee zijn blijven zitten zijn deze:

1) WAAROM koos het College voor de weg van 'vertrouwelijk'? Was hiertoe enige noodzaak? (Dit even vanuit de gedachte dat alle informatie openbaar behoort te zijn) en;

2) HOELANG geldt de termijn van 'vertrouwelijk'? (De burgemeester heeft ons in een e-mail laten weten dat het wat hem betreft een omissie is dat deze termijn niet is genoemd). Vreemd genoeg zei de burgemeester hierover niets tijdens de laatste Raadsvergadering op 20 september jl.

Er kunnen omstandigheden zijn die het rechtvaardigen een mededeling te doen in 'vertrouwelijkheid', die niet direct algemeen bekend hoeft te worden. De spreekwoordelijke denkfout die wel eens wordt gemaakt (en hier ook) is dat het College 'vertrouwelijkheid' geeft en er dan 'recht' op zou hebben dat de gemeenteraadsleden dat respecteren. Zo is het niet. Raadsleden hebben immers een andere rol dan het College en zijn niet gehouden aan het 'vertrouwelijk' houden van informatie.

Persoonlijk ben ik van mening dat er een heel goede reden dient te zijn om tot 'vertrouwelijk' over te gaan. Eerlijk gezegd zie ik die reden(en) bij het dossier Korteland én het dossier Gemeentewerf NIET. Vandaar dat ik denk dat er andere belangen achter schuilen. En moeten wij dit als gemeenteraad wel willen (= zomaar accepteren)? Vanuit onze rol/ positie hebben wij niet noodzakelijkerwijs dezelfde visie als het huidige College. Het komt het College waarschijnlijk maar al te goed uit de 'pottenkijkers vanuit de gemeenteraad' op enige afstand te zetten.

En dan de vraag: heeft deze opstelling van het College dan alleen maar goede uitwerkingen op onze lokale democratie, of juist niet? Met andere woorden: als dit standaard beleid wordt, dan zal er een lange lijst van dossiers/ onderwerpen gaan ontstaan waarvoor 'vertrouwelijkheid' zal gelden en waarvan de termijn niet bekend is, zodat de gemeenteraad op die betreffende dossiers feitelijk buiten spel wordt gezet. Wat ons betreft is dat geen wenselijk toekomstbeeld.

Stel nu eens dat het College op 12 september jl. helemaal geen 'vertrouwelijke' mededelingen had gedaan: dat hadden wij er niet vanaf geweten. De vraag is dan 'of dat erg is'? Nu weten we (in de zin van *horen zeggen*) er wél vanaf, maar tegelijkertijd weten we niks. We hebben alleen te horen gekregen dat er iets speelt, bij Korteland de zgn. "noviteit" (wat is dat, waar gaat dat over?) en bij de Gemeentewerf het verwachte financiële tekort (niks nieuws onder de zon); overal in Nederland lopen de tekorten op als gevolg van stijgende bouwkosten, maar we hebben vanuit het College te horen gekregen dat we daarover niks mogen zeggen. En eerlijk gezegd: wie van de gemeenteraad is hiervan op de hoogte? En wie van de gemeenteraad zou nou eens even lekker een spaak in het wiel willen steken? Het is van een enorme bekrompenheid dat men op het gemeentehuis kennelijk denkt iedereen het zwijgen op te moeten leggen, terwijl deze nieuwsfeiten (rijwielhandel Korteland/ vergunning, Gemeentewerf/bouwkosten worden hoger) gewoon in de krant staan. Juist door het op deze manier aan te kaarten wek je als College van B&W argwaan.

Wij hebben hierop ingezet vanuit de overtuiging dat dit niet de weg is. Het College dient zich te realiseren dat het weliswaar altijd een informatievoorsprong heeft ten opzichte van de Gemeenteraad. Daar bovenop nog eens lopende dossiers 'vertrouwelijk' maken vergroot de informatie- en kennisvoorsprong van het College, zodat het de facto voor de Gemeenteraad onmogelijk wordt controle uit te oefenen, bij te sturen en toezicht te houden. Het wordt dan achteraf vaststellen dat het zo gelopen is als het gelopen is. De actieve informatieplicht die het College heeft is in het leven geroepen om de Gemeenteraad niet per definitie te laat te informeren over relevante ontwikkelingen in onderscheidende dossiers. Want dat kan gewoon in openbaarheid.

De rol die de burgemeester heeft gespeeld is wat ons betreft niet helemaal objectief en boven de partijen staand gebleken. Als voorzitter van het College heeft hij het standpunt van het College ferm uitgedragen en verdedigd. Als voorzitter van de Gemeenteraad heeft hij voornamelijk streng gesproken over het in acht nemen van het protocol en de opgelegde 'vertrouwelijkheid' en was hij vergeten tijdens de Raadsvergadering van 20 september jl. te melden dat het College geen termijn had genoemd (omissie) voor de ingeroepen 'vertrouwelijkheid'. Hoelang gaat het nog duren?

Wij hebben ons principieel tegen deze gang van zaken gekeerd en gewaarschuwd voor het al te gemakkelijk inslaan van de weg van geheimhouding. Het protocol en de daarin genoemde 'vertrouwelijkheid' beweegt zich in de grijze schemerzone. Wij hechten aan heldere afbakening; wat staatsrechtelijk de norm is, dient ook onverkort in de gemeente Papendrecht te gelden.

Wij hebben ook de moeite genomen de Gemeenteraad via de griffie over onze beweegredenen te informeren². Dus ons past niet het verwijt dat wij ons er (te) gemakkelijk vanaf maken.

De nasleep op de sociale media was wanstaltig. Vooral raadsleden van het PAB gingen alle perken te buiten. Grote woorden als 'schending' werden ingezet om (met name) ondergetekende zwart te maken en te beschadigen. Impliciet gaf men hierdoor aan dat men niets van het integriteitsbeleid heeft begrepen. Dat beleid is namelijk ontworpen om individuele raadsleden, collegeleden en ook de burgemeester publiekelijk te beschermen tegen onterechte aantijgingen. Daarvan heb ik melding gemaakt bij de burgemeester. De burgemeester heeft op zijn beurt gezegd er niks aan te doen. Zogenaamd 'boven de partijen' maar wegduikend voor zijn verantwoordelijkheid.

---

² Lees onze notitie van 13 september 2018 ([BIJLAGE B](#)) op paginae 07 en 08 van deze brief.

Over schendingen mag pas worden gesproken als hiervan sprake is. Bij het niet nakomen van afspraken uit het Protocol is geen sprake van schendingen in het kader van de wettelijke geheimhoudingsplicht. Vandaar dat er op het niet nakomen van afspraken geen sancties (kunnen) staan. Het integriteitsbeleid is juist bedoeld om verschil in politiek inzicht tussen partijen en fracties niet via de band van de integriteitsvraag te laten verlopen. Op het moment dat een raadslid de integriteit van een ander raadslid in twijfel trekt wordt het politieke discours gesmoord. Verschillen in politieke stellingname doen er dan niet meer toe.

Er had eerst een politieke dialoog gevoerd dienen te worden over de wenselijkheid van wel of niet 'vertrouwelijk' verklaren. Die politieke dialoog heeft wel plaatsgevonden in de boezem van het College, de Gemeenteraad is erdoor overvallen. Het is ons opgevallen dat wij als enige fractie aanwezig tijdens de commissie Ruimte direct vragen hebben gesteld (die overigens niet werden beantwoord door het College). Kennelijk waren de andere fracties het ermee eens, al moet wel worden gezegd dat het niet ging om de voltallig aanwezige fracties maar slechts om die leden van fracties die zitting hebben in de commissie Ruimte. Intussen kan dat beeld gekanteld zijn.

Wij vinden het ronduit onwenselijk dat de politieke dialoog over controversiële dossiers – via het zogenaamde 'paardenmiddel' van het invoeren van de vertrouwelijkheid (*de grijze variant van de geheimhouding*) – buiten de openbaarheid wordt gehouden, niet met de bedoeling te informeren maar met de bedoeling de Gemeenteraad (= de gekozen volksvertegenwoordiging) de facto te muilkorven.

Tot slot: wij zien uit naar de visie (dan wel mening) van de fractievoorzitters naar aanleiding van deze memo over vertrouwelijkheid.

BIJLAGE B

URGENT

Aan de voorzitter van de gemeenteraad
Van de fractievoorzitter van Onafhankelijk Papendrecht
Datum, donderdag 13 september 2018
Onderwerp: aan de Raad opgelegde geheimhouding

Tijdens de commissie Ruimte van 12 september jl. heeft het College bij monde van wethouder Arno Janssen (PAB) geheimhouding opgelegd ten aanzien van twee dossiers:

1. De verwachte overschrijding van de begroting van de vernieuwbouw van de Gemeentewerf met een bedrag van om en nabij de € 700.000,--. Dat komt dan bovenop de reeds uitgetrokken € 3,8 miljoen euro: een tegenvaller derhalve;
2. Het dossier rijwielhandel Korteland, waarbij gebleken zou zijn dat er geen mogelijkheid zou bestaan om tot een gemeenschappelijke uitweg te komen (de gemeente samen met de familie Korteland) met betrekking tot de vestiging van de rijwielhandel aan de Coornhertstraat.

Openbaarheid is uitgangspunt, geheimhouding slechts in uitzonderlijke gevallen.

Uitgangspunt van de Grondwet (artikel 110) en nader vastgelegd in artikel 25 Gemeentewet, is dat alle informatie openbaar is. Daar mag slechts van worden afgeweken als een belang als genoemd in artikel 10 WOB in het geding zou komen, de wet somt limitatief op wanneer daar sprake van is. Dan moet worden gedacht aan informatie die de veiligheid van de Kroon en de Staat in gevaar kan brengen. De uitzonderingen zijn zodanig geformuleerd, dat slechts bij hoge uitzondering afgeweken mag worden van de wet, dat alle informatie openbaar is of behoort te zijn.

Als het College iets als 'geheim' wil aanmerken, zal daaraan een bijzonder zorgvuldige belangenafweging vooraf moeten gaan: valt het belang tot geheimhouding onder een van de strikte uitzonderingsgevallen van artikel 10 WOB of niet? Zo niet, dan is geheimhouding niet aan de orde en zou daar wel toe over worden gegaan, dan is dat handelen in strijd met de wet.

Maar de wet en regelgeving stellen nog meer strenge eisen voordat informatie geheim mag worden gemaakt. Het College dient naar de Raad toe expliciet te motiveren waarom het de informatie als geheim aanbiedt. Tenslotte is het een voorwaarde dat het geheim maken van informatie door de Raad wordt bekrachtigd. Wordt dat nagelaten, dan is niet voldaan aan de vereisten en is de informatie gewoon openbaar.

Uitsluitend door het op strikte wijze hanteren van de wet wordt het democratisch proces gewaarborgd en wordt voorkomen dat een College al te makkelijk, in gevallen waarin het hem goed uitkomt, kan besluiten om geheimhouding aan de Raad op te leggen en daarmee in de praktijk vooral de oppositiepartijen aan handen en voeten te binden.

Bij het dossier Korteland heeft het College klaarblijkelijk ervoor gekozen om tot geheimverklaring over te willen gaan. Opmerkelijk was wel dat de heer Janssen herhaaldelijk sprak over de 'wens tot transparantie'. Dat zeggende gaf hij feitelijk ook al aan met deze tegenstelling te worstelen omdat hij ook zelf wel inzag dat hij zich met deze inconsistente politieke lijn in de nesten aan het werken was. Je kunt, ook als College, immers niet én transparant zijn én tegelijkertijd zaken geheim verklaren zodat niemand erover mag lezen en praten. Het College zet hiermee de Gemeenteraad buiten spel en dat is wederrechtelijk.

Het is het een of het ander: óf het College verklaart het dossier geheim en volgt dan de wettelijke procedure en neemt daarbij in acht de bijzondere belangenafweging die daarbij gevolgd dient te worden, óf het College trekt de geheimhouding per direct weer in en treedt naar buiten met alle relevante (ook de nieuwe) informatie teneinde de Gemeenteraad haar werk te kunnen laten doen.

De angst voor commotie in de samenleving kan en mag nooit leidend zijn, al komt het geheimverklaren het College en de coalitiepartijen in de Raad wellicht goed uit. Het er maar even niet meer met elkaar over hebben lijkt dan een verstandig parool, maar onrecht laat zich nooit de mond snoeren.

Er was bovendien, naar zeggen van de heer Janssen, sprake van een zogenaamde “noviteit” in het Korteland dossier. Dat betekent dat dit nieuwe feit de aanleiding zou vormen voor de gemeente om te persisteren in haar opstelling jegens de rijwielhandel aan de Coornhertstraat. Maar dit is een onlogische redenering, want voordat deze zogenaamde “noviteit” bestond was de opvatting van het (in elk geval voorgaande) College ook al dat geen medewerking kon worden verleend aan de legitieme wensen van de familie Korteland.

Waaruit bestaat dan deze zogenaamde “noviteit”? Wat is er nu plotseling anders dat het (nieuwe) College, met daarin het PAB naar eigen zeggen de pleitbezorgers van de lokale ondernemers, ook tot dezelfde conclusie komt?

De Gemeenteraad buiten spel zetten kan wettelijk niet en is bovendien ook niet raadzaam. Het in ernstige mate beperken van de mogelijkheden aan de Raad, het beknotten van de Raad, om zijn controlerende en toezichhoudende taken naar behoren te voldoen, is geen begaanbare weg in een democratie zoals deze behoort te functioneren.

Het is duidelijk dat zowel (of met name) het College als ook de Raad nog eens de hoofdstukken rondom de politiek bestuurlijke integriteit erop na moeten slaan, want dit optreden geeft aan dat hier een lacune zit in de noodzakelijke kennis.

Wat nu?

Wij verwachten per omgaande bericht van uw kant ten aanzien van de wijze waarop het College hier verder mee om wenst te gaan. Wij zeggen u: maak alles openbaar en houdt u voortaan aan de wet.

Tot slot

Wij verzoeken de Griffie deze notitie vandaag nog te verspreiden onder de leden van de Gemeenteraad.

BIJLAGE C

Aan de gemeentewet artikel 86 werd bij de mondeling gedane mededelingen door het College aan de Commissie Ruimte niet voldaan. Ook de Circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken werd bij de 'vertrouwelijke' mededelingen niet gerespecteerd. Hieronder leest u het betreffende artikel uit de gemeentewet en een citaat uit de betreffende passage uit de Circulaire.

Gemeentewet

Geldend van 19-09-2018 t/m heden

Artikel 86

1. Een commissie kan in een besloten vergadering, op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, omtrent het in die vergadering met gesloten deuren behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan de commissie worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens die vergadering opgelegd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de commissie haar opheft.
2. Op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door de voorzitter van een commissie, het college en de burgemeester, ieder ten aanzien van stukken die hij aan een commissie overlegt. Daarvan wordt op de stukken melding gemaakt. De geheimhouding wordt in acht genomen totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel de raad haar opheft.
3. Indien een commissie zich ter zake van het behandelde waarvoor een verplichting tot geheimhouding geldt tot de raad heeft gericht, wordt de geheimhouding in acht genomen totdat de raad haar opheft.

Circulaire Ministerie van Binnenlandse Zaken

In de circulaire van 29 april 2016 met kenmerk 2015-0000768814 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties staat duidelijk te lezen dat bij de bestuurlijke praktijk soms het begrip 'vertrouwelijk' wordt gebruikt. De gemeentewet bezigt deze term niet, de WOB evenmin. De enige correcte term, als het College bepaalde informatie '*onder de pet*' wil houden, die gebruikt hoort te worden is 'geheim'. In de memorie van toelichting bij de gemeentewet wordt dit ook benadrukt: "Het voorschrift dat van de oplegging van de geheimhoudingsplicht melding moet worden gemaakt, is opgenomen omdat het van belang is dat het karakter van het stuk van meet af aan duidelijk is". Omdat het niet op voorhand duidelijk is of het delen van informatie die als 'vertrouwelijk' is aangemerkt, in dat geval ook strafrechtelijk consequenties kan hebben, **is het voor de onderhavige bestuurlijke praktijk aangewezen de term 'vertrouwelijk' niet te gebruiken maar slechts de term 'geheim'**.

BIJLAGE D

----- Forwarded Message -----

Subject: Protocol Openbaarheid en geheimhouding

Date: Wed, 3 Oct 2018 15:08:16 +0000

From: Bus, CGM (Cecile) <CGM.Bus@Papendrecht.nl>

Geacht (duo)raadslid,

Ik wil u, na de email van uw collega-raadslid de heer Lammers, wijzen op het protocol geheimhouding, dat op 13 oktober 2016 unaniem door de gemeenteraad van Papendrecht is vastgesteld.

De heer Lammers heeft gelijk als hij zegt dat de gemeenteraad het hoogste orgaan is. Het is echter diezelfde gemeenteraad die het protocol heeft vastgesteld en dat protocol is en blijft dan ook leidend tot de gemeenteraad anders heeft besloten. Het niet nakomen is weliswaar niet strafbaar, maar gaat in tegen de unanieme afspraken die de raad heeft gemaakt en die de kaders geven aan de verhouding tussen raad en college in het kader van de actieve informatieplicht. Van een betrouwbaar bestuur mag worden verwacht dat zij haar afspraken nakomt. Net als van het college mag worden verwacht dat zij gemotiveerd aangeeft waarom gekozen wordt voor geheimhouding, respectievelijk vertrouwelijkheid versus openbaarheid.

Bij de vaststelling van het protocol is besloten deze na enige tijd te evalueren. De gebeurtenissen van de afgelopen weken onderstrepen deze wens. Daarvoor wordt momenteel bij andere gemeenten de werkwijze geïnventariseerd en zullen de fracties worden geconsulteerd. Ik verwacht in december een voorstel tot herijking aan u voor te leggen. Tot vaststelling van een gewijzigd besluit blijven de gemaakte afspraken gewoon gelden.

Met vriendelijke groet,

Aart-Jan Moerkerke
Voorzitter gemeenteraad

BIJLAGE E

----- Forwarded Message -----

Subject: Vertrouwelijkheid

Date: Thu, 13 Sep 2018 14:05:16 +0000

From: Moerkerke, AJ (Aart-Jan) <AJ.Moerkerke@Papendrecht.nl>

To: ruud lammers <rl@dds.nl>

CC: Bus, CGM (Cecile) <CGM.Bus@Papendrecht.nl>

Goedemiddag Ruud,

Zoals telefonisch afgesproken, zet ik een korte reactie op de email over de geheimhouding van de commissie Ruimte (met cc aan de griffie).

Je hebt gelijk dat in dit soort gevallen geen geheimhouding kan worden opgelegd. Dat kan alleen onder bepaalde voorwaarden op stukken en dat was na de commissie Ruimte niet aan de orde. Het gaat echter wel om beslotenheid.

In het geheimhoudingsprotocol dat we in de raad op 13 oktober unaniem en zonder beraadslaging hebben vastgesteld, wordt daar onder meer over gezegd dat het college kan bepalen dat informatie in beslotenheid wordt gedeeld met de raad. De afspraak is dat bij deze bijeenkomsten informatie vertrouwelijk blijft. Deze afspraak is op basis van vertrouwen en vrijwilligheid. Het is dan aan een raadslid zelf om vooraf te bepalen of hij wel of niet deelneemt aan zo'n besloten bijeenkomst. Een strafrechtelijke sanctie is er in geval van overtreding niet, maar gebruik is dat overtredingen in het fractievoorzittersoverleg worden besproken.

In het geval van de besloten bijeenkomst na de commissie Ruimte is overigens de genoemde noviteit niet de reden voor vertrouwelijkheid, maar het in gesprek zijn met de betrokkenen.

Ik heb begrepen dat geen termijn voor de vertrouwelijkheid is genoemd tijdens de bijeenkomst. Dit is een omissie die wat mij betreft zo snel mogelijk wordt aangepast. ik zal dit het komende college bespreken.

Groet en wellicht tot morgen,

Aart-Jan Moerkerke.

Lammers: 'Geheime strop bij bouw'

Burgemeester en wethouders van Papendrecht hebben vergeefs geprobeerd een strop van zeven ton bij de bouw van de nieuwe gemeentewerf geheim te houden. Gemeenteraadslid Ruud Lammers (OP) bracht de tegenvaller in een persbericht naar buiten.

Peter Koster

Papendrecht

De bouw van de werf moet nog dit jaar beginnen en zou 3,8 miljoen euro gaan kosten. Doordat aannemers het razend druk hebben, vragen die op het moment echter de hoofdprijs. De bouwprijs pakt daardoor bijna 20 procent hoger uit dan verwacht. „Een forse tegenvaller”, aldus Lammers.

Maar meer nog dan over de gestegen kosten is hij boos omdat burgemeester en wethouders de gemeenteraad weliswaar informeerden, maar tegelijkertijd geheimhouding oplegden. Lammers: „Dit is geheimzinnig gedoe. Het college is typisch zo'n college dat zegt 'open en transparant' te willen zijn maar in de realiteit de achterkamertjes opzoekt als het moeilijk wordt.” Hij wil een openbaar debat: „Misschien moeten we de plannen wel bijstellen als het huidige plan duurder wordt.”

De gemeente Papendrecht laat weten de actie van Lammers niet netjes te vinden. „De geheimhouding is opgelegd volgens een protocol dat hij ook heeft onderschreven. Als hij zich daar niet aan wil houden, had hij dat in de vergadering moeten zeggen”, zegt woordvoerder Johan Luttk. Volgens Lammers is de juiste procedure echter niet gevolgd en hoeft hij zich daarom niet aan de geheimhoudingsplicht te houden. Onlangs was hij ook verbolgen over geheimhouding, die plotseling opgelegd werd in de kwestie van de fietsenmaker aan de Coornhertstraat.

BIJLAGE G

Herijking protocol succesvol afgedwongen

Deze week was Onafhankelijk Papendrecht succesvol in het transparanter maken van het openbaar bestuur in Papendrecht³. De burgemeester in zijn rol van voorzitter van de gemeenteraad liet weten dat er opnieuw gekeken gaat worden naar de openbaarheid beperkende regels die nog steeds in de gemeente van kracht zijn. In een e-mail bericht van vandaag schreef de heer Moerkerke het volgende: (...) “Ik verwacht in december een voorstel tot herijking aan u voor te leggen.” (...).

Na een wekenlange inzet voor meer openbaarheid en transparantie lijkt dit een hoopgevende ontwikkeling te zijn. Al te lang bediende het College (gesteund door de ambtenarij) zich in onze gemeente van het betrouwbaar maken (een variant op de geheimhouding) van lastige dossiers. Het College kon zich op die manier gemakkelijk hierachter verschuilen en gaf dan alleen informatie aan de gemeenteraad achter gesloten deuren, waardoor de gemeenteraad de facto buiten spel werd gezet. Opeenvolgende colleges bedienden zich van deze ‘truc’. Dat deze praktijk op gespannen voet staat met de regels die in de democratische rechtsstaat gelden is nu dan eindelijk erkend.

Een week geleden nog sprak de gemeentesecretaris zich uit in de richting van de raadsleden. Dit gaf wel aan hoe groot de macht van het ambtenarenapparaat is geworden. Het College bleek niet van zijn actie op de hoogte te zijn. Vanuit Onafhankelijk Papendrecht is erop aangedrongen dat openbaarheid beperkende maatregelen om de democratie buiten werking te zetten niet meer kunnen. Het roer moet om in de richting van meer openbaarheid.

Uitgangspunt van de Grondwet (artikel 110) en nader vastgelegd in artikel 25 Gemeentewet, is dat alle informatie openbaar is. Daar mag slechts van worden afgeweken als een belang als genoemd in artikel 10 WOB in het geding zou komen, de wet somt limitatief op wanneer daar sprake van is.

Op woensdag 12 september jl. wilde het College in een besloten vergadering onder andere het dossier ‘rijwielhandel Korteland aan de Coornhertstraat’ aan de openbaarheid onttrekken. Het College (PAB, CDA, CU en SGP) probeerde aldus de controle en het toezicht door de Gemeenteraad en het open gesprek met de samenleving onmogelijk te maken. Onafhankelijk Papendrecht stak hier een stokje voor. Ook andere fracties in de gemeenteraad bleken zich ernstige zorgen te maken over de handelwijze van dit College en sloten zich aan.

“Niet voor niets hebben wij als speerpunt het opkomen voor transparant openbaar bestuur en onze lokale democratie in het verkiezingsprogramma opgenomen. De Papendrechtse moeten goed kunnen voorzien hoe de gemeente wordt bestuurd en hoe besluitvorming plaatsvindt. Dat betekent geen achterkamertjespolitiek, maar optimale openbaarheid”, aldus Ruud Lammers, fractievoorzitter van Onafhankelijk Papendrecht.

---

³ Website <https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2018/10/03/herijking-protocol-succesvol-afgedwongen/>